

Zákon
z 2025,

ktorým sa mení zákon č. 432/2021 Z. z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (disciplinárny súdny poriadok) v znení zákona č. 40/2023 Z. z. a o zmene a doplnení zákona č. 185/2002 Z. z. o Súdnej rade Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

Zákon č. 432/2021 Z. z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (disciplinárny súdny poriadok) v znení zákona č. 40/2023 Z. z. sa mení takto:

1. V § 15 písm. b) sa slová „predseda súdnej rady“ nahrádzajú slovami „súdna rada“.

Odôvodnenie k bodu 1:

V § 15 zákona č. 432/2021 Z. z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (disciplinárny súdny poriadok) v znení zákona č. 40/2023 Z. z. (ďalej len „zákon č. 432/2021 Z. z.“) sa taxatívne vymenúvajú oprávnené subjekty s návrhovou legitimáciou podať disciplinárny návrh. Písmeno b) oprávňuje predsedu súdnej rady podať disciplinárny návrh proti sudcovi.

Návrhové subjekty uvedené v § 15 sa v rámci legislatívnych zmien menili. Schválením zákona č. 185/2002 Z. z. o Súdnej rade Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa do § 120 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príseďiacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov doplnila súdna rada ako oprávnený subjekt podať disciplinárny návrh. Zákonom č. 33/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príseďiacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony s účinnosťou od 1.5.2011 bola súdna rada z oprávnených subjektov vypustená. Ako dôvod bolo uvedené, že vzhľadom na kompetencie súdnej rady vytvárať disciplinárne senáty, súčasne iniciovať disciplinárne konanie proti sudcovi, ako aj rozhodovať o zrušení dočasného pozastavenia výkonu funkcie sudcu, nie je žiaduce spojenie postavenia súdnej rady ako subjektu, ktorý vytvára disciplinárne senáty (de facto je sudcom) a ako žalobcu. Z uvedených dôvodov sa preto odňalo súdnej rade oprávnenie podávať disciplinárny návrh.

S účinnosťou od 1.9.2014 sa zákonom č. 195/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príseďiacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, rozšírili oprávnené subjekty o predsedu súdnej rady.

Kompetencia predsedu súdnej rady podať disciplinárny návrh bola zachovaná aj po prijatí zákona č. 432/2021 Z. z.

Vzhľadom na skutočnosť, že súdna rada už nie je kreačným orgánom pre disciplinárne senáty, ako aj na zrušene jej dohľadovej právomoci nad činnosťou disciplinárnych senátov Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky, došlo k zániku právnej prekážky stretu tzv. „sudcu a žalobcu“ v jednom subjekte. Tým sa vytvoril priestor na vrátenie návrhovej

kompetencie súdnej rade, ako orgánu sudcovskej legitimity, ktorý je zodpovedný za plnenie úloh verejnej kontroly (čl. 141a ods. 6 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky) ako aj za dohľad nad splňaním predpokladov sudcovskej spôsobilosti sudcov (čl. 141a ods. 6 písm. h) Ústavy Slovenskej republiky) a zároveň dohľad vo veciach majetkových pomerov sudcov (čl. 141a ods. 6 písm. i) Ústavy Slovenskej republiky). Navrhovaná právna úprava v plnom rozsahu rešpektuje ústavnú úpravu. Tieto kompetencie vykonáva súdna rada ako kolektívny orgán a preto je žiaduce, aby oprávnenie na podanie disciplinárneho návrhu bolo zverené priamo súdnej rade, ktorá by nahradila súčasné oprávnenie predsedu súdnej rady, čím by sa odstránila procesná dvojkol'ajnosť pri rozhodovaní o podaní disciplinárneho návrhu.

2. V § 23 ods. 2 sa slová „predsedu Súdnej rady Slovenskej republiky“ nahrádzajú slovami „súdnou radou“.

Odôvodnenie k bodu 2:

V nadväznosti na zmenu subjektu oprávneného na podanie disciplinárneho návrhu v § 15 písm. b) sa navrhuje, aby upovedomenie o začatí disciplinárneho konania bolo zasielané súdnej rade.

Čl. II

Zákon č. 185/2002 Z. z. o Súdnej rade Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 267/2003 Z. z., zákona č. 426/2003 Z. z., zákona č. 458/2003 Z. z., zákona č. 548/2003 Z. z., zákona č. 523/2004 Z. z., zákona č. 597/2008 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 290/2009 Z. z., zákona č. 291/2009 Z. z., zákona č. 400/2009 Z. z., zákona č. 495/2010 Z. z., zákona č. 467/2011 Z. z., zákona č. 195/2014 Z. z., zákona č. 322/2014 Z. z., zákona č. 362/2014 Z. z., zákona č. 171/2015 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 374/2015 Z. z., zákona č. 152/2017 Z. z., zákona č. 177/2018 Z. z., uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 285/2018 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 40/2019 Z. z., zákona č. 282/2019 Z. z., zákona č. 459/2019 Z. z., zákona č. 62/2020 Z. z., zákona č. 106/2020 Z. z., zákona č. 423/2020 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 172/2021 Z. z., zákona č. 432/2021 Z. z. a nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 14/2024 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

1. Poznámka pod čiarou k odkazu 2 znie: „²⁾ Čl. 141a ods. 6 písm. k) Ústavy Slovenskej republiky.“.
2. V § 4 sa odsek 1 dopĺňa písmenom m), ktoré znie: „m) podávať disciplinárne návrhy.“.

Odôvodnenie k bodom 1 a 2:

Vzhľadom na úpravu návrhového oprávnenia súdnej rady v § 15 písm. b) zákona č. 432/2021 Z. z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (disciplinárny súdny poriadok) v znení zákona č. 40/2023 Z. z., sa navrhuje zakotviť túto právomoc explicitne priamo v zákone č. 185/2002 Z. z. doplnením nového písmena m). Navrhovaná právna úprava v plnom rozsahu rešpektuje ústavnú úpravu.

Zároveň sa upravuje v úvodnej vete neaktuálny odkaz pod čiarou.

3. V § 27h sa vypúšťa odsek 2.

Doterajší odsek 3 sa označuje ako odsek 2.

4. V § 27h ods. 2 sa slová „niektorú z povinností uvedených v odsekoch 1 a 2, predseda súdnej rady“ nahrádzajú slovami „povinnosť uvedenú v odseku 1, súdna rada“.

Odôvodnenie k bodom 3 a 4:

Zákonom č. 423/2020 Z. z. bol zavedený nový systém preverovania majetkových priznaní sudcu prostredníctvom kontrolných komisií súdnej rady. Touto úpravou bol zrušený § 33 zákona č. 385/2000 Z. z. a text ustanovenia presunutý do zákona č. 185/2002 Z. z. ako § 27h bez prispôsobenia znenia novému systému preverovania majetkových priznaní sudcov. Podľa novej právnej úpravy úplnosť majetkových priznaní preskúmava kontrolná komisia súdnej rady a podľa teraz platného znenia ustanovenia § 27h ods. 2 by mala na spresnenie alebo doplnenie písomného vyhlásenia alebo majetkového priznania vyzývať sudcu súdna rada. Vzhľadom na nový mechanizmus preverovania majetkových priznaní znenie terajšieho ustanovenia § 27h ods. 2 spôsobuje problém v aplikačnej praxi. V tomto štádiu majetkové priznania preveruje kontrolná komisia súdnej rady a súdna rada vstupuje do procesu preverovania majetkových priznaní, až keď kontrolná komisia súdnej rady dospeje k záveru, že sudca hodnoverným spôsobom nepreukázal statočnosť pôvodu majetkového prírastku alebo statočnosť pôvodu samotného majetku. Z uvedených dôvodov sa navrhuje presunúť odsek 2 do § 27ha ako nový odsek 2 s tým, že výzvu na doplnenie alebo spresnenie písomného vyhlásenia alebo majetkového priznania bude realizovať kontrolná komisia.

V odseku 2 (pôvodný odsek 3) sa zohľadňuje zmena návrhového subjektu na podanie disciplinárneho návrhu podľa § 15 písm. b) zákona č. 432/2021 Z. z.

5. V § 27ha sa za odsek 1 vkladá nový odsek 2, ktorý znie: „Komisia súdnej rady preskúma úplnosť písomného vyhlásenia a majetkového priznania a v prípade potreby vyzve sudcu, aby ich do 30 dní v potrebnom rozsahu spresnil alebo doplnil.“.

Doterajšie odseky 2 až 8 sa označujú ako odseky 3 až 9.

Odôvodnenie k bodu 5:

Navrhuje sa presunúť z § 27h odsek 2 do § 27ha ako nový odsek 2 s tým, že výzvu na doplnenie alebo spresnenie písomného vyhlásenia alebo majetkového priznania bude realizovať kontrolná komisia. Táto zmena reaguje na aplikačnú prax, nakoľko v tomto štádiu sú už písomné vyhlásenia a majetkové priznania sudcov prerozdelené jednotlivým kontrolným komisiám. Následne je potrebné prečíslovať aj nasledujúce odseky.

6. V § 27ha ods. 4 sa číslica „2“ nahrádza číslicou „3“.
7. V § 27ha ods. 5 a 6 sa slová „odsekov 2 a 3“ nahrádzajú slovami „odsekov 3 a 4“.
8. V § 27ha ods. 8 sa číslica „6“ nahrádza číslicou „7“ a slová „ustanovenia § 27ha ods. 5 tretej vety a štvrtej vety“ sa nahrádzajú slovami „odsek 6 tretia veta a štvrtá veta“.

Odôvodnenie k bodom 6 až 8:

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na prečíslovanie odsekov v § 27ha.

9. V § 27ha ods. 9 sa v prvej vete slová „predseda súdnej rady“ nahrádzajú slovami „súdna rada“, vypúšťa sa bodka na konci prvej vety a v druhej vete sa vypúšťajú slová „Disciplinárny návrh podá predseda súdnej rady“.

Odôvodnenie k bodu 9:

Vzhľadom na úpravu návrhového oprávnenia súdnej rady v § 15 písm. b) zákona č. 432/2021 Z. z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (disciplinárny súdny poriadok) v znení zákona č. 40/2023 Z., navrhuje sa zjednodušiť procesný postup a zakotviť túto právomoc priamo súdnej rade.

10. V § 27hb ods. 6 sa v poslednej vete slová „predseda súdnej rady“ nahrádzajú slovami „súdna rada“.

Odôvodnenie k bodu 10:

Obdobne ako v § 27ha ods. 9 sa v súlade s úpravou návrhového oprávnenia súdnej rady v § 15 písm. b) zákona č. 432/2021 Z. z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (disciplinárny súdny poriadok) v znení zákona č. 40/2023 Z. navrhuje rovnaký procesný postup.

11. V § 27hh ods. 6 prvá veta znie: „Ak § 27ha ods. 9 a § 27hb ods. 6 neustanovujú inak, pri výkone pôsobnosti v súvislosti s oprávnením súdnej rady podať disciplinárny návrh voči sudcovi je súdna rada oprávnená požadovať od disciplinárne zodpovedného sudcu stanovisko k disciplinárnemu previneniu a k veciam súvisiacim s disciplinárnym previnením.“ a v druhej vete sa slová „predseda súdnej rady môže“ nahrádzajú slovami „poverení členovia súdnej rady môžu“.

Odôvodnenie k bodu 11:

V súvislosti s výkonom pôsobnosti súdnej rady ako kolektívneho orgánu oprávneného podať disciplinárny návrh je potrebné zmeniť aj subjekt, ktorý má právo vykonávať úkony smerujúce k zisteniu skutkového stavu a zabezpečeniu dôkazov preukazujúcich naplnenie skutkovej podstaty príslušného disciplinárneho previnenia, ktorého sa mal sudca dopustiť. Zároveň sa zavádza na vykonanie týchto úkonov inštitút poverenia členov súdnej rady, ktorého účelom je zabezpečiť kvalifikované podklady a v prípade dôvodného podozrenia, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, pripraviť aj kvalifikovaný návrh disciplinárneho návrhu, o ktorom bude súdna rada rozhodovať ako kolektívny orgán na zasadnutí súdnej rady.

Čl. III

Tento zákon nadobúda účinnosť..... 2025.

Odôvodnenie:

Navrhuje sa účinnosť zmien od roku 2025 s prihliadnutím na dĺžku legislatívneho procesu.